

ARGUMENT

Într-un studiu intitulat „Adam întrebător (pentru o istorie a funcțiilor modelului întrebare/răspuns)” Hans Robert Jauss circumscrie funcțiile teologică, mitologică, filosofică, didactică și hermeneutică ale întrebării.

Citit cu ochiul profesorului pentru care întrebarea este un instrument și o cale de realizare a învățării disciplinei și dialogului cu celălalt, studiul despre modelul întrebare/răspuns oferă date despre mecanica strânsă a întrebării catihetice, despre șirul deschis și dialectic al întrebării socratice, dar mai ales despre apertura întrebării hermeneutice. În legătură cu aceasta din urmă – pe care abia începem să o valorizăm și didactic - și cu rolul ei în realizarea comprehensiunii, rețin următoarele considerații:

„Chiar dacă dictonul «Omul este o ființă întrebătoare» poate părea prea emfatic, iar concluzia că, spre deosebire de animal, omul este «o ființă ce se întreabă pe ea însăși» poate părea prea poetică (I.W. Brugger, Der Mensch, das fragende Wesen, 1964), rămâne incontestabil faptul că în interogare se află un început – probabil cel mai exemplar – al comprehensiunii [...]. Prioritatea hermeneutică a interogării se întemeiază, după Gadamer, pe capacitatea de a “realiza și menține deschiderea de posibilități”. Fără această deschidere a actului interogativ, a cărui negativitate radicală este (re)cunoașterea necunoașterii noastre, experiența conștientizării a ceea ce încă nu știm sau a ceea ce nu ne așteptam să aflăm nu este posibilă. Prioritatea hermeneutică se întinde și în zona comunicării interpersonale – în dialogul imediat și în dialogul dintre prezent și trecut –, dar și în zona comprehensiunii acțiunilor umane nearticulate verbal. În conversație, jocul întrebărilor și răspunsurilor ne permite să știm dacă înțelegerea celuilalt avansează în același timp cu discursul sau dacă celălalt înțelege altfel sau nu ne înțelege intenția; în plus, conversația permite să punem la încercare o opinie, inclusiv opinia noastră prealabilă, ceea ce îi conferă caracter dialectic. Procedul întrebare/răspuns deschide, printre altele, și accesul la alteritatea unui trecut, atunci când reușim să redescoperim întrebarea la care un text dat, cuprins în orizontul său istoric, oferă răspuns [...]. În sfârșit, raportul întrebare/răspuns poate da înțeles unui comportament uman neverbalizat, dacă acțiunea dată nu este interpretată în mod mecanic, ca reacție la un stimul, ci este recunoscută ca un comportament care face față la ceva și care răspunde unei situații trăite.”

Numărul de față al revistei – penultimul din seria celor cu tematică largă – interoghează și nuanțează ipostazele și funcțiile întrebării în ora de limbă, de comunicare și de literatură română. Intenția realizării lui a fost aceea de a reaseza și redimensiona modelul întrebare/răspuns în spațiul acestei discipline complexe și problematice, unde întrebările depășesc, adeseori, limitele deja cunoscutului și stabilului.

Redacția